

Συμπεράσματα

Διεθνούς συνεδρίου

«Νέες προσεγγίσεις στην αποκατάσταση δασών μαύρης πεύκης»

Σπάρτη 15-16 Οκτωβρίου 2009, Βιβλιοθήκη Σπάρτης

Οι μετέχοντες του Διεθνούς συνεδρίου με τίτλο «Νέες προσεγγίσεις στην αποκατάσταση δασών μαύρης πεύκης» που διεξήχθη στην Σπάρτη από 15 έως 16/10/2009, κατέληξαν στα παρακάτω συμπεράσματα:

- Τα δάση της μαύρης πεύκης της Ελλάδας αντιμετωπίζουν την τελευταία 20ετία όλο και πιο έντονα το πρόβλημα των μεγάλων δασικών πυρκαγιών οι οποίες, απειλούν την κατάσταση διατήρηση του τύπου οικοτόπου προτεραιότητας «(Υπο)Μεσογειακά δάση πεύκης με ενδημικά είδη μαύρης πεύκης». Η μαύρη πεύκη είναι προσαρμοσμένη στις χαμηλής έντασης έρπουσες πυρκαγιές αλλά όχι στις μεγάλες επικόρυφες πυρκαγιές που ολοένα και συχνότερα εμφανίζονται τα τελευταία έτη καταστρέφοντας μεγάλες εκτάσεις των δασών της.
- Η λεπτομερής χαρτογράφηση και αποτίμηση των επιπτώσεων της πυρκαγιάς στο δάσος αλλά και στη διατήρηση των τύπων οικοτόπων, των φυτών και των ζώων είναι το πρώτο και αναγκαίο βήμα για τον σχεδιασμό της οικολογικής αποκατάστασης των δασών γενικά και των δασών μαύρης πεύκης ειδικότερα.
- Οι σύνεδροι συμφώνησαν ότι παρά την προτεραιότητα που πρέπει να δίνεται στη φυσική αναγέννηση, όπου αυτή είναι δυνατή, δηλ. όπου υπάρχουν νησίδες μεγέθους συνδενδριών, ομάδων λοχμών ή μικρών συστάδων, οι οποίες να απέχουν σε μία απόσταση μικρότερη των 3-5 υψών δένδρων, η τεχνητή αποκατάσταση θα εξακολουθήσει να παίζει τον κύριο ρόλο στην αποκατάσταση των δασών της μαύρης πεύκης. Για τον λόγο αυτό κρίνεται σκόπιμο να υιοθετηθεί μια προσέγγιση η οποία μέσα από απλά και εύκολα στην εφαρμογή βήματα θα διευκολύνει την επιλογή των κατάλληλων εκτάσεων για τεχνητή αποκατάσταση. Η προσέγγιση αυτή ολοκληρώνεται σε πέντε βήματα:
 1. Επιλογή εκτάσεων προς αποκατάσταση με βάση ένα σύστημα κριτηρίων (π.χ. ύπαρξη αναγέννησης, οικολογική σημασία, θέση στην περιοχή, έκθεση, βάθος εδάφους, θέση στην πλαγιά, κλίση, γεωλογία, υψόμετρο,)
 2. Ιεράρχηση των εκτάσεων προς αποκατάσταση ώστε να υπάρξει καλύτερη χρήση των διαθέσιμων πόρων
 3. Αρχική επιλογή των εκτάσεων στις οποίες θα εφαρμοσθεί η αποκατάσταση (Ποσότητα διαθέσιμου φυτευτικού υλικού και σπερμάτων, διαθέσιμο προσωπικό και τεχνικά μέσα, απόσταση από οδικό δίκτυο, χρηματοδότηση)

4. Επιβεβαίωση στο πεδίο και τελική επιλογή

5. Επιλογή τεχνικών αποκατάστασης

Η δομημένη προσέγγιση συμπληρώνεται με συστάσεις και οδηγίες για ενέργειες που είναι καλό να έχουν προηγηθεί της εφαρμογής της.

- Από τα αποτελέσματα που παρουσιάσθηκαν έγινε σαφές ότι πρέπει να δίνεται βάρος στη διατήρηση των νησιδων ζωντανών δέντρων οι οποίες παίζουν σπουδαίο ρόλο στη διατήρηση των ειδών που προτιμούν ενδοδασικό περιβάλλον.
- Ιδιαίτερη σημασία πρέπει να δοθεί στην επιλογή των περιοχών, από τις οποίες θα συλλεγούν τα σπέρματα για τη σπορά ή την παραγωγή φυταρίων. Οι περιοχές αυτές πρέπει να είναι κατά το δυνατό πλησιέστερα προς την υπό αποκατάσταση περιοχή, αν είναι δυνατόν και μέσα από αυτή εφόσον υπάρχουν νησίδες δέντρων που δεν έχουν καεί. Ο φυσικότερος τρόπος τεχνητής αποκατάστασης είναι η σπορά (ευρυσπορά ή κατά θέσεις), η οποία εξασφαλίζει την προσαρμογή του αρτιφύτρου και κυρίως του ριζικού συστήματος, στις συνθήκες του εδάφους και αποφεύγεται το σοκ της μεταφύτευσης. Επειδή όμως απαιτείται μεγάλη ποσότητα σπόρων και η επιτυχία της σποράς είναι θέμα τύχης η κύρια προσπάθεια αποκατάστασης θα πρέπει να γίνεται με φύτευση βωλόφυτων φυταρίων ηλικίας 1-2 ετών. Φυτάρια μεγαλύτερα των δύο ετών θα πρέπει να αποκλείονται λόγω του κινδύνου συστροφής των ριζών των βωλόφυτων φυταρίων. Η σπορά θα χρησιμοποιηθεί επικουρικά και όπου το επιτρέπουν οι συνθήκες και πάντα κατά θέσεις (πινάκια). Ο φυτευτικός σύνδεσμος θα είναι ακανόνιστος με μέση απόσταση, τόσο για τις θέσεις των πινάκιων σποράς όσο και για τα φυτάρια, 2 m.
- Η ακανονιστία του συνδέσμου μας επιτρέπει την επιλογή των καλύτερων μικροπεριβαλλόντων.